

Plan för småbarnspedagogik

Reviderad upplaga 2019

KORSHOLM
MUSTASAARI

Innehåll

Inledning.....	3
1. Grunderna för planen för småbarnspedagogik.....	3
1.2 Den lokala planen och utvecklandet av den.....	3
1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik.....	5
2. Småbarnspedagogikens uppdrag och allmänna mål.....	6
2.1 Förpliktelser som styr småbarnspedagogiken.....	6
2.2 Verksamhetsformer inom småbarnspedagogiken.....	7
2.3 Småbarnspedagogiken som en del av barnets uppväxt och lärtig.....	7
2.4 Värdegrunden.....	8
2.5 Synen på lärande.....	8
2.6 Pedagogiskt inriktad helhet för fostran, undervisning och vård.....	8
2.7 Mångsidig kompetens.....	9
3. Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken.....	11
3.1 Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen.....	11
3.2 Lär miljöer inom småbarnspedagogik.....	13
3.3 Samarbete inom småbarnspedagogiken.....	13
4. Planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken...15	
4.1 Referensram för den pedagogiska verksamheten.....	15
4.2 Pedagogisk dokumentation.....	16
4.3 Mångsidiga arbetssätt.....	17
4.4 Leken som grund för utveckling, lärande och välbefinnande.....	18
4.5 Lärområdena.....	18
4.6 Preciseringar gällande språk och kultur.....	20
5. Stöd för utveckling och lärande.....	20
5.1 Principerna för stöd.....	21
5.2 Samarbete med barnet, vårdnadshavaren och andra sakkunniga i samband med stöd...21	
5.3 Stödarrangemang inom småbarnspedagogiken.....	22
5.4 Barnets plan för småbarspedagogik i samband med stöd.....	22
6. Småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild världsåskådning.....	23
7. Utvärdering och utveckling av verksamheten inom småbarnspedagogiken.....	23
7.1 Utvärdering och utveckling av den pedagogiska verksamheten.....	24
8. Planer inom småbarnspedagogiken i Korsholm.....	24
9. Miniminivåer i digital kompetens inom småbarnspedagogik och förskola i Korsholm.....	26

Inledning

I Korsholm erbjuds förskola för alla 6-åringar, småbarnspedagogik, familjedagvård och stöd för hemvård av barn.

I kommunen har vi för tillfället 23 daghem med 58 avdelningar samt 23 familjedagvårdare. Varje enskilt barn har en individuell plan som görs upp i samarbete med personalen och vårdnadshavarna. Förskoleundervisningen är en fortsättning på småbarnspedagogiken.

1. Grunderna för planen för småbarnspedagogik

Grunderna för planen är en nationell föreskrift som utfärdats av Utbildningsstyrelsen enligt lagen om småbarnspedagogik.

Syftet med de nationella grunderna är att verksamheten ska hålla hög kvalitet och genomföras på lika grunder i hela landet.

Lagen om småbarnspedagogik betonar barnets rätt till småbarnspedagogik och är juridiskt bindande för kommunen.

Avsikten med den nationella styrningen är att skapa likvärdiga förutsättningar för de barn som deltar i småbarnspedagogiken när det gäller en trygg uppväxt, utveckling och lärande.

Småbarnspedagogiken är en viktig del av det finländska utbildningssystemet och en viktig del av barnets uppväxt och lärtig.

1.2 Den lokala planen för småbarnspedagogik och utvecklandet av den

Korsholms plan för småbarnspedagogik har kompletterats med lokala särdrag, pedagogiska prioriteringar samt resultat av utvärderingar och utvecklingsarbete.

Den lokala planen för småbarnspedagogik är bindande och ska utvärderas och utvecklas och den ska styra och stödja arbetet inom småbarnspedagogiken i kommunen.

Den lokala planen har utarbetats på både svenska och finska och all personal har varit delaktig i arbetet.

Både vårdnadshavarna och barnen har haft möjlighet att påverka innehållet i planen.

Enligt barn i ålder 1-2 år är följande viktigt i verksamheten:

Enligt barn i ålder 3-5 år är följande viktigt i verksamheten

Responslådor Kommunikation
 Utvecklingssamtal Infobrev Närlingsrikkost
 PositivFeedback SocialKompetens KompetentPersonal Empatisk
 NegativFeedback Åtgärd
 SocialaMedier Tvåspråkighet Tryggt Utövstelse
 Frågeformulär Wäls Källkritik
 TimbaseradTaxa Självförtroende Utvecklande Mobbingsfritt
 Familjedagvård Själständighet Lugnt SmåGrupper
 Föräldrarförening Samarbete ÖppetHus MindreSocker FlexiblaVårdtider

Den lokala planen för småbarnspedagogik togs i bruk 1.8.2017. Den reviderade planen som du nu håller i din hand träder i kraft 1.8.2019 och den har uppdaterats för att motsvara lagen om småbarnspedagogik som trädde i kraft för ett år sen.

Barnets individuella plan ska utgå från barnets behov och barnets bästa.

I uppgörandet av barnets plan deltar personalen tillsammans med barnet och vårdnadshavarna.

Barnets individuella plan ska utvärderas minst en gång om året. Planen ska dock granskas alltid då barnets behov kräver det. Då planen utvärderas ska fokus särskilt läggas på hur verksamheten organiserats och hur pedagogiken genomförts.

5

Ledaren för familjedagvården ansvarar för planen för barnen i familjedagvården. Sakkunskapen hos en lärare inom småbarnspedagogik kan användas för utarbetande av planer inom familjedagvården.

Barnets åsikter och önskemål ska beaktas vid uppgörandet av planen.

Det är viktigt att vårdnadshavarnas och personalens uppfattningar om *barnets utveckling, lärande och förmåga att fungera i grupp* beaktas i barnets plan.

I barnets plan för småbarnspedagogiken ska följande anges:

- Barnet styrkor och intressen.
- Mål som stödjer barnets utveckling, lärande och välbefinnande.
- Åtgärder som behövs för att uppnå målen.
- En utvärdering över hur målen har uppnåtts.
- Barnets eventuella behov av stöd.
- En eventuell plan för läkemedelsbehandling.
- Barnets, personalens och vårdnadshavarnas gemensamma överenskommelser.
- Andra eventuella sakkunniga som varit med och utarbetat planen.
- När planen har gjorts, utvärderats och när den ska utvärderas nästa gång.

Barnets plan för småbarnspedagogik är sekretessbelagd. Enligt lagen om småbarnspedagogik har de personer som ansvarar för barnets småbarnspedagogik och de personer som deltar i bedömningen av stödbehovet rätt att ge uppgifter åt varandra om barnet som är nödvändiga för att ordna småbarnspedagogik och för att kunna bedöma barnets behov av stöd.

Syftet med att få ge information åt varandra om barnet är att trygga att småbarnspedagogiken genomförs utgående från barnets bästa.

Bestämmelser om att få och lämna ut information om barnet gäller också när barnet övergår från småbarnspedagogik som ordnas av en kommun till en annan kommun eller då barnet övergår från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen.

Att barnet deltar i småbarnspedagogiken är offentlig information. Det kan ändå finnas uppgifter om barnets deltagande i småbarnspedagogiken som är sekretessbelagda.

2. Småbarnspedagogikens uppdrag och allmänna mål

Vi ska tillsammans med vårdnadshavarna främja barnens helhetsmässiga utveckling samt arbeta för jämlikhet och likabehandling av barnen för att förebygga marginalisering.

2.1 Förpliktelser som styr småbarnspedagogiken

Kommunen är skyldig att ordna småbarnspedagogik utgående från de behov som finns. I Korsholm ordnas småbarnspedagogik på daghem eller i familjedagvård.

Inom småbarnspedagogiken ska bestämmelserna om personalens behörighetsvillkor och dimensionering iakttas. Om övergångsbestämmelser som gäller personalens behörighet föreskrivs i lagen om småbarnspedagogik.

Kommunen erbjuder också skiftesvård på Böle daghem. Skiftesvården ordnas enligt vårdnadshavarnas arbetstider. Barn som går i skiftesvård deltar ofta regelbundet i småbarnspedagogikens verksamhet och det är viktigt att man tar hänsyn till det i planeringen av den pedagogiska verksamheten.

Man ska sträva efter att ordna småbarnspedagogiken nära dem som använder servicen och så att öppettiderna motsvarar det lokala behovet. Barnens rätt till småbarnspedagogik gäller enligt lagen den verksamhet som ges på daghem eller i familjedagvård. Vårdnadshavarna beslutar om barnets deltagande i småbarnspedagogiken.

Lagen om småbarnspedagogik

Vi ska stäva efter ett så bestående förhållande som möjligt mellan barnet och personalen.

Vid behov ska vi ordna ett ändamålsenligt stöd för barnet.

Barnen har rätt till en fullvärdig måltid under dagen och barnets offentlighets- och integritetsskydd skall respekteras.

Barnen ska skyddas från våld, mobbning och andra trakasserier med hjälp av systematiskt förebyggande åtgärder och omedelbart ingripande.

Säkerheten ska systematiskt förbättras och utvärderas regelbundet.

2.2 Verksamhetsformer inom småbarnspedagogiken

Vi ska sträva efter ändamålsenliga och homogena barngrupper både inom småbarnspedagogiken och familjedagvården. Familjedagvård kan ordnas i familjedagvårdarens hem eller som gruppfamiljedagvård.

Lagen om småbarnspedagogik betonar vikten av pedagogik och lärarnas och speciallärarnas pedagogiska ansvar. Ett daghem ska ha en ledare för småbarnspedagogik som ansvarar för verksamheten.

Läraren inom småbarnspedagogik har det övergripande pedagogiska ansvaret i daghemsgruppen men lärarna, socionomerna och barnskötarna ska planera och genomföra verksamheten tillsammans.

Familjedagvårdaren som arbetar i sitt hem ansvarar för sin barngrupp med stöd av ledaren inom småbarnspedagogik.

2.3 Småbarnspedagogiken som en del av barnets uppväxt och lärtig

Småbarnspedagogiken lägger grunden för ett livslångt lärande.

Vi ska skapa en förtroendefull relation till barnet och ha ett regelbundet samarbete med vårdnadshavarna.

2.4 Värdegrunden

- * *Att få växa som människa.*
- * *Barnets rättigheter att uttrycka sig och mötas av förståelse.*
- * *Rätt till god undervisning, omsorg och uppmuntran.*
- * *Rätt till att leka och lära sig och rätt till gemenskap.*
- * *Likabehandling, jämlikhet och mångfald.*
- * *Mångfald av familjer.*
- * *Hälsosam och hållbar livsstil.*

Värdegrunden baserar sig på:

- FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Lagen om småbarnspedagogik.
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Barnets bästa ska komma i första hand!

2.5 Synen på lärande

Barnets lärande är en fortgående, helhetsbetonad process som sker i växelverkan med andra barn, vuxna och omgivningen.

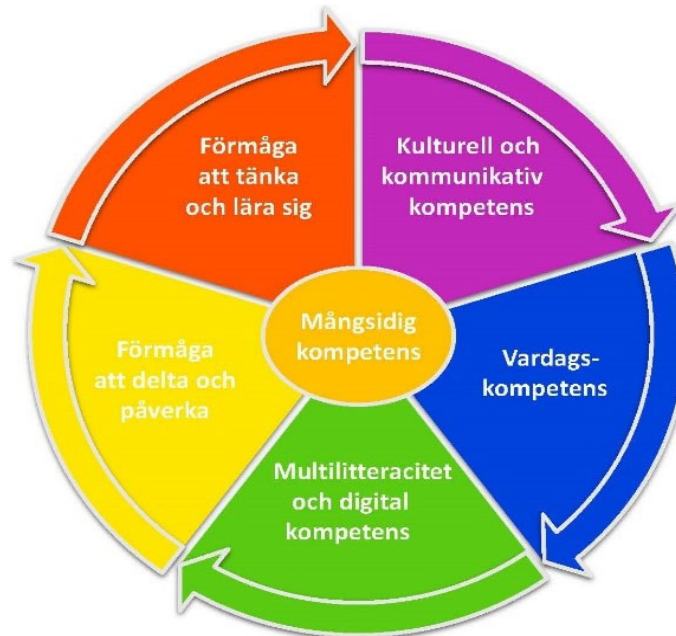
Utgångspunkten för lärande är barnets tidigare erfarenheter, intressen och kunskaper och målet är att nya kunskaper och färdigheter väcker barnets lust att lära sig ännu mera.

Leken är betydelsefull för barnets lärande, utveckling och välbefinnande.

2.6 Pedagogiskt inriktad helhet för fostran, undervisning och vård

I småbarnspedagogiken bildar fostran, undervisning och vård en helhet.

2.7 Mångsidig kompetens

Förmåga att tänka och lära sig

- Utvecklas i samspel med andra människor och omgivningen.
- Skapar förutsättningar för ett livslångt lärande.
- Inom småbarnspedagogiken strävar vi efter att lägga grunden för ett kreativt och kritiskt tänkande.
- Tilltro till sin egen förmåga.

Kulturell och kommunikativ kompetens

- Förmåga att lyssna och förstå olika synsätt och sätta sig in i en annans situation.
- Personalen ska vara goda föredömen för hur man bemöter varandra och varandras olikheter.
- Diskutera företeelser ur olika perspektiv.
- Lösa konflikter på ett bra sätt.

Vardagskompetens

- Stödja barnens självständighet.
- Träna sig i att ta hand om sig själv som tex att klä på sig, äta själv, sköta sin hälsa och hygien och värna om sin trygghet.
- Barnen ska få hjälp och de ska uppmuntras i att våga be om hjälp.
- Medvetenhet om en hållbar livsstil och en positiv framtidstro.
- Kunna röra sig tryggt i naturen och trafiken.
- Tillsammans med barnen diskutera behovet av vila, fysisk aktivitet och kost.
- *Lära sig att respektera sin egen och andras kroppsliga integritet.*

Multilitteracitet och digital kompetens

- Behövs i det moderna samhället för kommunikation människor emellan och för delaktighet i samhället.
- Främjar en jämlik fostran och utbildning.
- Handlar om att tolka och producera olika slag av meddelanden.
- Barnen ska uppmuntras till ett undersökande arbetssätt.
- Barn och vuxna ska tillsammans bekanta sig med olika digitala verktyg.
- Främjar barnens kreativa tänkande, samarbetsförmåga och lärande.
- Man kan göra sagor, filmer, dokumentation, se klipp från nätet, fotografera osv.

Många fina ideer finns i Faddergruppernas Bästa ideer häfte!

Förmåga att delta och påverka

- Grund för en demokratisk och hållbar framtid.
- Vilja och förmåga att delta i gemensam verksamhet.
- Tillit till sin egen förmåga att påverka.
- Rätt att bli hörd och vara delaktig.
- Uppmuntra barnen till egna initiativ.
- Lära sig kommunicera och förstå gemensamma regler.

När barnet blir medvetet om att hen kan delta i diskussioner och påverka sin situation utvecklas barnets uppfattning om sig själv, självförtroendet stärks och de sociala färdigheterna utvecklas.

3. Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken

Ledarna för småbarnspedagogiken ska skapa förutsättningar för att enheterna ska kunna utveckla och utvärdera sin verksamhet.

Verksamheten inom småbarnspedagogiken omfattar bl.a:

- Värderingar.
- Tolkningar av de mål som styr vår verksamhet.
- Lärmiljöer och arbetssätt.
- Samarbete.
- Kommunikation och atmosfär.
- Personalens kompetens, professionalitet och utvecklingsinriktat arbetssätt.
- Ledning.
- Organisering, planering, genomförande och utvärdering av vårt arbete.

Alla på enheten påverkar verksamheten och alla påverkas av den.

Det är viktigt att man i personalen är medveten om att man är modeller för barnen. Att barnen tar efter personalens värderingar, förhållningssätt och attityder.

Verksamhetskulturen påverkar kvaliteten i verksamheten.

Ledarskapet påverkar i hög grad verksamhetens utveckling och kvalitet.

Pedagogiskt ledarskap är en förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas och för att skapa goda arbetsförhållanden för personalen och förutsättningar för dem att utveckla sin yrkeskompetens och utbildning.

Genom att skapa ett gott diskussions klimat upplever personalen delaktighet.

Barnen och vårdnadshavarna ska vara med och utveckla och utvärdera verksamheten.

3.1 Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen

Verksamhetskulturen förändras ständigt och bör utvärderas och utvecklas.

För att kunna förverkliga våra visioner är det viktigt att vi strävar mot samma mål.

Våra mål ska synas i vårt arbete!

En lärande gemenskap är kärnan i verksamheten

Barn och personal lär sig med och av varandra.

Barn och personal ska uppmuntras till att våga pröva nya tillvägagångssätt.

I gemenskapen finns det rum för olika åsikter och känslor.

Det ska vara tillåtet att göra misstag.

Att göra *tillsammans* stärker delaktigheten.

Personalen ska uppmuntras till att dela med sig av sin kunskap samt att utvecklas i sitt arbete.

Regelbunden utvärdering och respons av andra utifrån främjar lärandet på enheten.

En gemenskap som uppmuntrar till lek och kommunikation

Barnen ska ges tid, rum och ro att leka och personalen ska stödja barnen i att utveckla kamratrelationer och värna om deras vänskap.

Personalen ska värna om att lärmiljön både ute och inne uppmuntrar till lek och också utveckla den enligt barnens behov.

Delaktighet, likabehandling och jämställdhet

Verksamheten ska vara inkluderande och främja delaktighet, likabehandling och jämställdhet.

Barnens, personalens och vårdnadshavarnas åsikter ska värdesättas.

Varje medlem i personalen är en viktig del av den fostrande gemenskapen.

Alla ska bemötas och behandlas likvärdigt.

Personalen ska uppmuntra barnen att göra självständiga val oberoende av könsbundna förväntningar.

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Kulturell mångfald är en resurs.

Vi ska synliggöra flerspråkigheten.

Rätten till det egna språket, kulturen och religionen är grundläggande rättigheter.

I småbarnspedagogiken är språket närvarande hela tiden och personalen är viktiga språkliga modeller för barnen.

Välbefinnande, trygghet och en hållbar livsstil

En hälsosam, trygg och fysiskt aktiv livsstil betonas inom småbarnspedagogiken.

Vi ska värna om allas fysiska, psykiska och sociala trygghet.

Barnet ska skyddas från våld, mobbning, och andra former av trakasserier.

Personalen ska känna igen, ingripa och förebygga mobbning medvetet och systematiskt.

Avgörande för att kunna förebygga mobbning är att stödja barnens kamratrelationer och hela verksamhetens välbefinnande.

Personalen ska medvetet stödja och träna barnen i att utveckla sociala och emotionella färdigheter.

3.2 Lärmiljöer inom småbarnspedagogiken

Lärmiljön ska vara

- Tillgänglig.
- Främja lärandet.
- Trygg.
- Hälsosam.

Belysningen, akustiken och inomhusluftens kvalitet ska beaktas och utrymmena ska vara prydliga och rena.

Lärmiljöerna ska utformas utgående från barnen och tillsammans med barnen och väcka nyfikenhet, intresse och sporra till lärande.

Redskap och material ska vara tillgängliga.

I lärmiljöerna ska man arbeta flexibelt i grupper av olika storlek.

Lärmiljöerna ska främja likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Naturen och gården är också lärmiljöer.

Besök på bibliotek, museer, teater och vårdnadshavarnas arbetsplatser berikar barnens lärmiljöer.

3.3 Samarbete inom småbarnspedagogiken

Målet är att småbarnspedagogiken, förskolan och skolan tillsammans kontinuerligt ska stödja barnets utveckling och lärande.

Samarbetet mellan personalen inom de olika verksamhetsområdena är särskilt viktig vid övergångar.

Småbarnspedagogiken samarbetar bla med anordnare av idrott och kultur, socialvården, hälsovården, barnskyddet och rådgivningen.

Samarbete med vårdnadshavarna

Samarbetet med vårdnadshavarna spelar en viktig roll inom småbarnspedagogiken och vi ska tillsammans arbeta för barnets bästa.

Personalen ska ta initiativ till ett ömsesidigt samarbete.

I samarbetet ska följande faktorer beaktas

- Familjernas mångfald.
- Barnens individuella behov.
- Vårdnad.
- Föräldraskap.

Vid behov används tolk.

Samarbetet kan se olika ut under olika tidsperioder.

Det är viktigt att personalen har en uppmuntrande och positiv inställning till barnets utveckling och lärande och att man också pratar om vardagliga saker när tillfälle ges.

Mångprofessionellt samarbete

Vid behov ska vi samarbeta med rådgivningen, barnskyddet samt andra aktörer inom hälso- och socialvården. *Vikten av samarbete ökar om vi eller någon av våra samarbetspartners känner oro för barnet.*

Inför barnets 4-års kontroll i Korsholm gör personalen inom småbarnspedagogiken med vårdnadshavarens samtycke en skriftlig bedömning av hur barnet klarar sig i småbarnspedagogiken. Personalens bedömning är viktig när det gäller att tidigt identifiera barnets eventuella behov av stöd i samarbete med rådgivningen.

Samarbete med fritidssektorn, bibliotek, församlingar och andra aktörer gör lärmiljöerna mångsidigare och stödjer våra mål.

4. Planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken

Barnets bästa i fokus

När det gäller småbarnspedagogikens utformande ska man i första hand se till barnets bästa!

Det viktiga samspelet mellan barnen och personalen

- Personalen är engagerade i barnen och i barngruppen.
- Samspelet mellan barn och vuxna är positivt, hänsynstagande, uppmuntrande och varmt.
- Personalen samspelar med barnen på ett sätt som motsvarar deras **utvecklingsnivå** (här passar det bra med smågrupps indelning).
- Personalen är lyhörd inför barnen och lägger märke till deras initiativ och stöder deras delaktighet.
- Personalen tar hänsyn till alla barn i gruppen och beaktar deras olikheter.

4.1 Referensram för den pedagogiska verksamheten

Verksamheten ska präglas av ett *helhetsskapande arbetssätt*.

Målet är att främja barnens

- Lärande.
- Välbefinnande.
- Mångsidiga kompetens.

Verksamheten ska förverkligas i **samverkan** mellan barnen och personalen.

Barnens spontana verksamhet, barns och vuxnas gemensamma idéer samt den verksamhet som planerats av personalen ska komplettera varandra.

Bild: referensramen för den pedagogiska verksamheten.

Utgångspunkter för verksamheten ska vara

- Barnens intressen och behov.
- Lärområdena.

4.2 Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation behövs för att

- Planera
- Genomföra
- Utvärdera
- Utveckla
- Skapa förståelse för vår verksamhet.

Pedagogisk dokumentation är en *kontinuerlig process* som ger information om barnen och om vår verksamhet och synliggör den också för föräldrarna. Man kan använda sig av personalens observationer, fotografier, teckningar osv.

Pedagogisk dokumentation behövs också då man bedömer barnets behov av stöd.

För att uppnå kvalitet i verksamheten behövs

- Systematisk dokumentation.
- Veckovis utvärdering.
- Systematisk utvärdering tex månads-, termins- eller läsårsvis, när ett tema avslutas osv. □ Utveckling.

4.3 Mångsidiga arbetssätt

Grundläggande för en positiv verksamhets kultur i småbarnspedagogiken är ett gott samarbete inom personalen samt en flexibel indelning av barngruppen i små grupper.

I lärsituationer är det viktigt att tänka på att

- Barnen lär sig genom lek.
- *Arbete i små grupper för barnens bästa.*
- Använda alla sinnen.
- Rörelse.
- Barnen ska få känna glädje och stolthet.
- Omväxlande arbetssätt.
- Lyhörd personal.
- Tema arbete.
- Experiment.

Inom personalen kan vi utveckla vårt arbetssätt genom

- Självvärdering. Vad gick bra den här veckan? Vad gick mindre bra?
- Personalmöten.
- Hur fortsätter vi vårt arbete i positiv anda?

Tips till föräldramöten

- *Ha grupparbete på föräldramötet med frågor som tex vad tycker de att är viktigt att deras barn lär sig i småbarnspedagogiken? Vad tycker de att vi ska lägga tyngdpunkten på utgående från läroplanen? Hur kan vi stödja dem i deras fostrar roll?*

4.4 Leken som grund för utveckling, lärande och välbefinnande

Barnen lär sig genom lek och leken främjar barnets utveckling. I leken bearbetar barnet sina upplevelser och erfarenheter, utvecklar sociala relationer samt utforskar sin omvärld.

Personalen ser till att varje barn har möjlighet att delta i lekar utifrån förmåga och förutsättningar.

Barnen ska ges möjlighet att leka både ute och inne.

Tips!

Här kan man i personalen fundera över dags rytmen. Hur många timmar tillbringar barnen inne och hur många timmar tillbringar de ute under en dagis dag? Är fördelningen tillfredsställande?

4.5 Lärområdena

Vi strävar till en helhetsskapande pedagogisk verksamhet där de olika lärområdena integreras.

Språkens rika värld

- När barnens språk utvecklas ger det barnet nya möjligheter att påverka, delta och vara aktiva.
- *Det är viktigt att barnen upplever att de blir hörda och att deras initiativ bemöts.*
- Barnen ska uppmuntras att tala i olika situationer.
- Barnen ska få bekanta sig med olika böcker, de ska få höra berättelser och uppmuntras till att hitta på egna berättelser. Dokumentera gärna barnens berättelser.
- *Språket är viktigt för barnets lärande.*

Tips! Språkskatten och r-skolan som utarbetats av speciallärarna inom småbarnspedagogiken.

Kommunikations- färdigheter	Språkförståelse	Muntlig språkfärdighet	Språklig uttrycksförmåga	Verbalt arbetsminne och ordförråd	Språklig medvetenhet
Utveckling av språkliga identiteter					

BILD: språkutvecklingens centrala delområden inom småbarnspedagogiken.

Mina många uttrycksformer

- Barnen ska få bekanta sig med olika konstarter och andra kulturer.
- *Barn uttrycker sig ofta naturligt på ett helhetsbetonat sätt och kombinerar olika uttrycksformer på ett kreativt sätt.*
- *Att få syssla med olika typer av konst inverkar positivt på barnets lärande, sociala färdigheter, självbild och förmågan att förstå sin omvärld.*
- Vi strävar till att på ett mångsidigt sätt använda oss av litteratur, teater, dans, cirkus osv.

Jag och vår gemenskap

Personalen ska stödja barnens förmåga till etiskt tänkande genom att tillsammans med barnen fundera på etiska frågor som kan handla om tex vänskap, skillnaden mellan rätt och fel eller rättvisa. Tillsammans med barnen ska man också fundera över gruppens regler och varför de behövs. Vi kan också fundera över hur vi kan bidra till en hållbar framtid.

Målet är att förstå att vi alla är olika men lika värdefulla.

Jag utforskar min omgivning

- Barnen ska bli bekanta med att röra på sig i både närmiljön och i skogen.
- Vi strävar efter att stödja barnens matematiska tänkande och att upptäcka matematik i vardagliga situationer. Barnen ska också ges möjligheter att klassificera, jämföra och rangordna saker och ting och skapa lagbundenheter. Barnen ska uppmuntras att presentera och utforska sina iakttagelser.
- I teknologifostran vill vi uppmuntra barnen att bekanta sig med undersökande och experimenterande arbetssätt och att hitta kreativa lösningar.
- Personalen ska tillsammans med barnen bekanta sig med digitala verktyg och hur de används på ett tryggt sätt.
- I miljöfostran vill vi stärka barnens förhållande till naturen, att bete sig ansvarsfullt i miljön och att stegvis tillägna sig en hållbar livsstil. Att gå ut i skogen tillsammans med barnen är i Korsholm en viktig del av den småbarnspedagogiska verksamheten. I naturen kan man både inhämta kunskap och koppla av.

Jag växer, rör på mig och utvecklas

- *Att tillsammans med vårdnadshavarna lägga grunden för en livsstil som värnar om hälsa och välbefinnande och som främjar fysisk aktivitet.*
- Vi ska inspirera barnen att röra på sig på olika sätt under olika årstider. Tillräcklig fysisk aktivitet är viktig för barnets utveckling, lärande och välbefinnande. *Att röra på sig tillsammans utvecklar också barnens sociala färdigheter.* Den fysiska aktiviteten ska vara en naturlig del av barnets dag.
- Syftet med matfostran är att eftersträva ett positivt förhållande till mat och ätande samt stödja mångsidiga och hälsosamma matvanor. Måltiderna ska avnjutas i lugn atmosfär och barnen ska få lära sig gott bordsskick, matro och att äta tillsammans.
- Vi ska stödja barnens förmåga att sköta sin hälsa och hygien och diskutera betydelsen av att röra på sig, vila och goda relationer till andra människor. Barnen ska få lära sig om säkerhet i dagliga situationer samt att röra sig tryggt i trafiken. Målet ska vara att känna sig trygga och våga be om hjälp.

4.6 Preciseringar gällande språk och kultur

I småbarnspedagogiken ska barnens olika språkliga och kulturella bakgrund ses som positivt och berikande. Olika språk, kulturer och åskådningar knyts samman till en del av den småbarnspedagogiska helheten.

Enligt lagen om småbarnspedagogik ska kommunen se till att varje barn kan få småbarnspedagogik på sitt modersmål svenska, finska eller samiska. För ett barn som använder teckenspråk kan småbarnspedagogik ges på teckenspråk. Småbarnspedagogik kan också ges på romani.

I den småbarnspedagogiska verksamheten ska barn med främmande språk som modersmål och flerspråkiga barn få stöd för att utveckla sina språkkunskaper, sin språkliga och kulturella identitet samt sin självkänsla.

Småbarnspedagogik på två språk

I en tvåspråkig kommun ska både svenskan och finskan finnas med som en naturlig del barnens vardag. Målet ska vara att väcka barnens intresse och skapa en positiv attityd till det andra inhemska språket.

Tips på språkberikande verksamhet

- Lekar, sånger, rim och ramsor.
- Gemensamma evenemang.
- En årlig plan för hur man genomför språkberikande verksamhet.
- På de enheter där det är möjligt kan man göra upp en plan på målmedvetet språköverskridande samarbete.
- Faddergrupp på det andra inhemska språket.

Tips! I Nykarleby och Vörå jobbar man med väldigt intressanta språkprojekt som i Nykarleby heter Kielistigen och i Vörå heter det Språka mera och Språka ännu mera. Det finns utarbetat material att tillgå och utgående från materialet har det andra inhemska språket blivit en naturlig del av vardagen och pratas varje dag! I Nykarleby har man fått väldigt positiv feedback från skolan där man tycker att barnen kan så bra finska när de kommer till skolan. Inom de här språkprojekten så blandar man språken och säger tex Kan jag få maitoa? Med väldigt gott resultat i slutändan. En utomstående projektarbetare har varit med och utarbetat materialet i båda kommunerna.

5. Stöd för barnets utveckling och lärande

I småbarnspedagogiken ska barnets utveckling och lärande stödjas på ett sätt som motsvarar barnets behov.

För barnet är det viktigt att stödet ges kontinuerligt och konsekvent.

Småbarnspedagogiken i kommunen följer samma dokumentationsgång som förskolan dvs trestegsstödet. Det finns tre olika nivåer för stöd: allmänt-, intensifierat- och särskilt stöd.

Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar för att varje barn får rätt stöd vid rätt tidpunkt.

Alla blanketter och planer för trestegsstödet finns på kommunens intranät.

5.1 Principer för stöd

Identifiera barnets behov av stöd och ordna det på ett ändamålsenligt sätt, vid behov genom mångprofessionellt samarbete.

Stödet ska utgå från barnets styrkor och behov.

Stödet ska möta barnets individuella behov men även lösningar som berör hela gruppen.

Stödet ska ordnas som en del av den dagliga verksamheten genom flexibla arrangemang.

Barnets behov av stöd antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik.

Vid bedömningen av barngruppens storlek ska man beakta vad som är bäst för de barn som behöver stöd och vilka stödbehov som finns, så att målen för småbarnspedagogiken kan uppnås i gruppen.

Ett enskilt barn eller en grupp kan ha en assistent som ska stödja det enskilda barnet eller barn i gruppen och göra det möjligt för dem att delta i verksamheten.

5.2 Samarbete med barnet, vårdnadshavarna och andra sakkunniga i samband med stöd

När ett barn har behov av stöd ökar betydelsen av samarbete med vårdnadshavarna.

Barnet ska delta på ett för hen lämpligt sätt.

Om personalen känner oro för barnet ska vårdnadshavarna kontaktas.

Viktigt med en öppen och ömsesidig dialog.

Vårdnadshavarna informeras om möjligheterna till stöd.

Stödet planeras tillsammans med vårdnadshavarna och eventuellt andra samarbetspartners.

*Barnet **har rätt** att få det stöd barnet behöver även om vårdnadshavaren inte förbinder sig att samarbeta.*

Det mångprofessionella samarbetet ska utgå från barnets bästa och i första hand ordnas med vårdnadshavarnas samtycke.

Det är viktigt att följa sekretessbestämmelser och bestämmelser om utbyte av uppgifter.

Svårt handikappade och sjuka barn kan behöva förlängd läroplikt.

Beslut om förlängd läroplikt fattas i allmänhet innan läroplikten börjar och vårdnadshavarna behöver i god tid få information om hur den förlängda läroplikten ordnas i praktiken.

5.3 Stödarrangemang inom småbarnspedagogiken

Kontinuerligt observera, dokumentera och bedöma barnets behov av stöd.

Granska arbetssätt och lärmiljöer och vardagliga rutiner.

Smågruppsarbete.

Digitala verktyg kan användas.

Stödet kan ges under en kortare eller längre tid.

Pedagogiska arrangemang är tex

- Stöd av speciallärare inom småbarnspedagogik.
- Individuell handledning.
- Tolknings- och biträdestjänster.
- Särskilda hjälpmedel, digitala verktyg.
- Tecken- och bildstöd.

Strukturella arrangemang är tex

- Minska antalet barn i gruppen.
- Personaldimensionering och struktur.

Andra arrangemang som stödjer välbefinnande är tex handledning och konsultation av sakkunniga.

5.4 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd

Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar i samråd med specialläraren inom småbarnspedagogik för att planen görs upp och utvärderas i samarbete med övrig personal och vårdnadshavarna.

Planen utvärderas minst en gång om året.

I planen ska framkomma barnets behov av stöd, stödåtgärder och hur de ska genomföras.

Då ett barn får stöd för sin utveckling och sitt lärande ska det i barnets plan för småbarnspedagogik, förutom det som beskrivs i kap 1.3, antecknas följande:

Pedagogiska och strukturella lösningar:

- Lösningar gällande lärmiljöerna.
- Lösningar angående personaldimensionering och gruppstrukturer.
- Lösningar i anslutning till barnets stöd, tex differentiering av verksamheten, individuell handledning, smågruppsverksamhet eller användning av tecken och bilder.
- Tolknings- och biträdestjänster samt användning av hjälpmedel.

Samarbete och tjänster som stödet förutsätter:

- Samarbetet med barnet och vårdnadshavaren.
- Ansvarsfördelning när det gäller hur barnets stöd genomförs.
- Tjänsterna som tillhandahålls av specialister, tex speciallärare inom småbarnspedagogik.
- Handledningen och konsultationen av sakkunniga inom social- och hälsovården.
- Eventuella transportarrangemang och vem som ansvarar för dem.

Uppföljning och utvärdering av stödet:

- Uppföljning av hur målen har nåtts.
- Utvärdering av stödåtgärdernas effekt och tidpunkterna för utvärdering.

En bedömning av barnets behov av stöd görs också alltid då barnet börjar i förskoleundervisningen. Mer om de olika stödformerna finn skrivet i förskoleundervisningens läroplan för Korsholm och Vörå.

6. Småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild världsåskådning

I kommunen ordnas för tillfället ingen småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild världsåskådning. En registrerad sammanslutning kan av statsrådet ansöka om tillstånd att ordna dylik småbarspedagogisk verksamhet.

7. Utvärdering och utveckling av verksamheten inom småbarnspedagogiken

Syftet med utvärdering är att sträva efter att lagen följs och att utveckla kvaliteten inom småbarnspedagogiken.

Styrkor och svagheter synliggörs och utgående från det kan verksamheten utvecklas.

Utvärderingen av verksamheten ska genomföras regelbundet och systematiskt.

Tips att reflektera kring:

Hur har implementeringen av läroplanen lyckats?

Har hela personalen varit delaktig i processen?

Hur vet vi att implementeringen har varit lyckad?

Vad har vi lyckats med / Vad borde utvecklas?

Behövs fortbildning i något tema?

7.1 Utvärdering och utveckling av den pedagogiska verksamheten

Då man utvärderar småbarnspedagogiken på lokal nivå kan man använda sig av den nationella informationsresursen Varda.

- * Förbättrar förutsättningarna för barnens utveckling och lärande.
- * Utvärdering bör ske på alla nivåer: nationell-, anordnar- och enhets nivå samt ur individ perspektiv.
- * Utvärdering på individnivå: utvärdering av hur barnets plan för småbarnspedagogik genomförs.
- * Efter utvärderingen av barnets plan uppdateras den eller så skrivs en ny.
- * Viktigt att de lokala beslutsfattarna, vårdnadshavarna och personalen har aktuell information om hur småbarnspedagogiken genomförs och om dess kvalitet.
- * I Korsholm görs en årlig utvärdering av den småbarnspedagogiska verksamheten där vårdnadshavarna är delaktiga.

Viktigt med personalens självvärdering som bla kan fokusera på

- * *Personalens kommunikation med barnen.*
- * *Stämningen i gruppen.*
- * *Pedagogiska arbetssätt.*
- * *Verksamhetens innehåll.*
- * *Lärmiljöer.*

8. Planer inom småbarnspedagogiken i Korsholm

- *Samarbetet vid övergången från småbarnspedagogik till förskola.*
- *Samarbetet kring miljön i småbarnspedagogiken.* Samarbete med andra sektorer i kommunen. Myndigheterna utför lagstadgade granskningar.
- *Förebyggande av olyckor, första hjälpen, hänvisande till vård och uppföljning.* Vid olycksfall kontaktas vårdnadshavarna och en skadeanmälan görs.
- *Plan för att skydda barnen mot våld, mobbning och trakasserier.* Ett fortlöpande och kontinuerligt förebyggande arbete bör pågå.

Antimobbningsarbetet kan delas in i följande områden:

- Förebyggande och medvetandegörande arbete:

Information och utbildning i ämnet ges till barn, personal och vårdnadshavare.

- Upptäckande av mobbning:

Alla vuxna har skyldighet att ingripa och vårdnadshavarna uppmanas att ta kontakt vid misstanke om mobbning.

- Behandling av mobbningsfall:

De inblandade informeras om att man inte godkänner någon form av mobbning.

Mobbningsfall utreds inte inför barngruppen.

Mobbningen bör lösas genom samtal och till en för alla parter positiv lösning.

En kontinuerlig uppföljning bör ske.

Vårdnadshavarna till de inblandade bör informeras.

Stödjande åtgärder för de inblandade ordnas utgående från vad situationen kräver.

Vid behov kontaktas andra myndigheter.

Mobbningsfall dokumenteras. Alla daghem ska ha en mobbningsplan. Personalen, barnen och vårdnadshavarna informeras om planen och den ska kontinuerligt uppdateras, uppföljas och utvärderas.

Verksamhet vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

Småbarspedagogiken bör ha en kris- och räddningsplan som är uppgjord enligt myndigheternas krav. Regelbundna övningar gällande olika krissituationer bör hållas. Personalen bör vara informerad om vilka rutiner och vilken rollfördelning som gäller vid en krissituation. Som en del av det förebyggande arbetet ingår granskning av brandsäkerheten samt utrymningsövningar.

Vid krissituationer ska småbarspedagogiken erbjudas psykosocialt stöd och hjälp. Stöd kan ordnas i samarbete med hälso- och socialvården samt med kommunens krisgrupp. Vid behov kan utomstående expertis anlitas.

Kris- och räddningsplaner uppdateras och utvärderas årligen.

Stöd som ges i småbarspedagogiken vid svårigheter som beror på barnets livssituation

Vid misstanke om att barnet far illa är det vår skyldighet att kontakta kommunens socialarbetare. Vid behov görs en barnskyddsanmälan.

Samarbete med barnrådgivningen

Vi samarbetar med rådgivningen i samband med lagstadgade hälsoundersökningar. Vid behov får personalen i småbarnspedagogiken information om det framkommit något väsentligt som berör barnets utveckling och välbefinnande.

Egenvård och medicinering

Vårdnadshavarna har det primära ansvaret när det gäller barnets egenvård och medicinering. Man behöver från fall till fall tillsammans planera hur egenvården ska ske under dagen i småbarnspedagogiken.

Det är viktigt att vårdnadshavarna, den specialiserade sjukvården samt rådgivningsbyrån i tillräcklig omfattning informerar personalen om de åtgärder som barnets sjukdom kräver.

Personal kan i enskilda fall och efter övervägande delta i medicinering som ge via munnen, injiceras under huden (till exempel insulin). Personalen får då utbildning av tex hälsovårdare, sjukskötare eller läkare samt ett intyg av den läkare som ansvarar för hälsovårdsenhetens verksamhet.

Personal kan delta i medicinering om man gett sitt samtycke och fått tillräcklig utbildning. Om någon i personalen åtar sig medicineringen måste alltid barnets vårdnadshavare och ledningen för hälsovårdsenheten gör en gemensam överenskommelse om detta. *En plan för läkemedelsbehandling bör göras upp.*

9. Miniminivåer i digital kompetens inom småbarnspedagogik och förskola i Korsholm

1-3 år:

Barnet får

- Tillsammans med en vuxen bekanta sig med en lärplatta.
- Olika former av träning tex av språk och motorik med hjälp av enkla appar, spel, videor osv
- Ta del av digital dokumentation av sin lärtig tex genom fotografier i samband med ett projekt.

3-5 år:

Barnet får:

- Tillsammans med en vuxen bekanta sig med lärplatta och tex spel och appar samt genom att fotografera och filma tillsammans.
- Ta del av verksamhet där lärplatta och andra digitala verktyg används som stöd för inläring som tex videor, informationssökning, bilder osv.
- Tillsammans med en vuxen söka information på internet, samt introduceras till ett kritiskt förhållningssätt till information.

I förskolan får barnet:

- Bekanta sig med olika digitala verktyg.
- Lära sig grunder i hantering av lärplatta som fotografera, filma, starta och använda olika appar.
- Lära sig grunderna i programmering.
- Söka information tillsammans med en vuxen och öva sig i ett kritiskt förhållningssätt.
- Dokumentera sin lärprocess tillsammans med en vuxen tex genom att fotografera i början och slutet av projektet.